

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van oorlogsmonument
Pupillenschool te Aalst**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011 en 9 september 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 27 september 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen oorlogsmonument Pupillenschool te Aalst;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 18 augustus 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Nationaal oorlogsmonument WO I en WO II voor de "Oud-leerlingen, de Troepenkinderen en leerling-Pupillen" van Aalst, gelegen te

Aalst (Aalst), Graanmarkt z. nr. ;

bekend ten kadaster:

Aalst, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummer zonder, deel van openbaar domein, zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Artistieke waarde:

Het sterk architecturaal uitgewerkte oorlogsmonument in witte natuursteen werd ontworpen door de Brusselse architect Georges Hendrickx, gewezen korporaal bij het overwegend Franstalige legerregiment "4^e reg. du genie". Voor deze 4de legerdivisie ontwierp hij meerdere militaire oorlogsmonumenten, ondermeer een monumentale gedenksteen te Wulpen.

Het figuratieve beeldhouwwerk in brons was een realisatie van de Brusselse beeldhouwer Marcel Rau, een petekind van Victor Horta. Hij was een gerenommeerde, klassieke beeldhouwer en medailist met een uitgebreid oeuvre, waaronder heel wat officiële opdrachten, zoals oorlogsgedenktekens.

In de levensgrote bronzen beeldengroep is een sterke symbolentaal terug te vinden, duidelijk verwijzend naar de overwinning en het zegevierende vaderland, uitgebeeld door de overwinningsgodin met zwaard en vaandel en met de tekst 'Pro Patria Belgica'. De naakte jongelingen staan symbool voor de (oud)-pupillen; zij hebben als strijdvaardige helden bijgedragen tot de zegeviering van het vaderland.

Het is kenmerkend voor nationale militaire gedenktekens dat de militaire helden herdacht worden in een symbolentaal van roem en overwinning.

Beeldhouwer en architect realiseerden samen ook het Belgische militaire gedenkteken voor het 3de en 23ste Linieregiment te Oostende, dat gekenmerkt wordt door een hoge mate van artistieke kwaliteit.

Historische waarde, en meer bepaald de militair-historische waarde:

Het militaire oorlogsgedenkteken 'Oud-leerlingen, de Troepenkinderen en leerling-Pupillen' werd in 1922 door prins Leopold ingehuldigd. Het werd als huldebetoon aan de gesneuvelde heldhaftige "oud-troepskinderen en pupillen van het leger" opgericht door de Belgische staat rechtover de ingang van de vroegere Pupillenschool van Aalst, waar jongens een militaire opleiding kregen tot in de jaren 1960. Na WO II werd de datum 1940 -1945 toegevoegd voor de gesneuvelden, verbonden aan de militaire school.

De onthulling van het gedenkteken ging gepaard met een polemiek, die de maatschappelijke en ideologische spanning weerspiegelde, die heerste na de Eerste Wereldoorlog, onder andere tussen Vlaamsgezinden en 'belgicisten'.

Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma. Oorlogsmonumenten zijn de plek bij uitstek, ook te Aalst, waar jaarlijks collectief de herinnering en herdenking aan de helden en slachtoffers uit beide wereldoorlogen levendig wordt gehouden. Het betreft een militair gedenkteken dat specifiek herinnert aan de heldhaftige (oud-) leerlingen van de Belgische militaire opleidingsschool van Aalst die voor het zegevierend Belgische vaderland het leven lieten. De symboliek van de overwinningsgedachte wordt dan ook expliciet uitgebeeld.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009 en 10 juni 2011. (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010 en 2 augustus 2011)

Brussel,

24 NOV. 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS